De Heraut

VAN DE

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (*Staatsblad* N°. 124).

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseeren aan de **REDACTIE**. Abonnementen en Advertentiën aan de **ADMINISTRATIE** van **De Heraut**, Amsterdam.
Inzendingen die later dan Donderdag 's namiddags te 12 ure worden ontvangen kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Zondag 16 Augustus 1891. N°. 712.

Abonnementsprijs: franco aan huis, per drie maanden *f* **1.20.** Afzonderlijke nummers aan het Bureel **10** Cent.
Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaren, Postdirecteuren enz. en aan het Bureel te Amsterdam.
Advertentiën: van **1** tot **6** regels **90** Cent; voor elken regel meer **15** Cent. Aanvragen en vermelding van liefdegaven en Verslagen van Vereenigingen **10** Ct. per regel.

„Die in zijn schulden wandelt."

> Voorzeker zal God den kop zijner vijanden verslaan, den harigen schedel desgenen, die in zijn schulden wandelt.
> (Ps. 68 : 22.)

Ons kleed, dat we aantrekken, en waarmede we ons onder menschen vertoonen, wordt in de Heilige Schrift gedurig als beeld gebruikt, om iets uit te drukken, dat onafscheidelijk van ons is, ons aankleeft en geheel den indruk van onzen persoon beheerscht.

Van de ongerechtigheid wordt gezegd, dat se den booze als een gewaad bedekt. Het fijne witte lijnwaad is de rechtvaardigheid Christi, waarmeê de geloovigen voor Gods aangezicht bedekt zijn. En van het eeuwige Wezen zelf heet het, dat het licht zijn kleed is.

Deze beeldspraak heeft niets gewrongens, vooral zoo men teruggaat in de tijden, waarin de Heilige Schrift is te boek gesteld.

In onze dagen is het wisselen van het kleed iets zeer gewoons. In den regel zelfs neemt men elk jaar een ander. En ijdelheid en modezucht hebben in enkele kringen het zóó ver gebracht, dat men soms tot drie-, ja viermalen daags van gewaad verwisselt. Te dikwijls in hetzelfde gewaad gezien te worden, geldt in zulke kringen als iets burgerlijks.

Maar zoo was het lang niet altijd.

Ook hier te lande zijn de tijden nog niet geheel uit de herinnering weggeraakt, toen men twintig en meer jaren eenzelfde kleedingstuk droeg. De stof was dan veel taaier en sterker; de snit eenvoudiger; en een ieder kende, droeg en verzorgde *zijn* kleed, als ware het een aanvulsel van zijn persoonlijkheid.

En gaat men nu terug naar het Oosten, in de tijden toen de profeten en apostelen leefden en schreven, dan vindt men die duurzaamheid van het gewaad in nog verhoogde mate. Daar deed men levenslang met eenzelfde kleed, en men droeg het niet alleen overdag, maar dekte er zich ook des nachts mede.

Iemands kleed was vooral in die dagen dus bijna saamgeweven met zijn persoon. Hij was zonder dat gewaad schier ondenkbaar, en niet zelden werd het eerst met den dood afgelegd.

En vandaar nu is het, dat de Heilige Schrift ons zedelijk bezit in goeden en in kwaden zin met ons gewaad vergelijkt, en zelfs van den Heere zegt, dat het licht als een gewaad om hem is.

In dien zin nu zegt de Psalmist ook in Psalm 68, dat iemands schuld, die hij tegenover God heeft, als een gewaad is, waarin hij omwandelt.

Zulk een wordt genoemd: een hoovaardige die in zijn schuld wandelt. D. w. z. iemand, die er niet aan denkt, om zijn schulden af te leggen, maar even gestadig en duurzaam in zijn schulden blijft voortwandelen, als hij voortwandelt in zijn gewaad, en zonder zijn gewaad nauwlijks denkbaar is.

Het erge van dezen mensch is niet zoozeer, dat hij schuld bij God heeft. Dit toch kan, na wat in het Paradijs geschied is, niet anders. En niet alleen dat we schuld bij God hebben, maar we maken die schuld ook dagelijks nog grooter.

Neen, het trotsche, het hoovaardige, het hoonende van zulk een mensch tegenover zijn God en zijn Schepper is, dat hij in die schuld wandelen blijft; met die schuld bedekt zich schaamteloos voor Gods aangezicht vertoont; en zich aanstelt, alsof er niets in stak, dat hij alzoo, in het kleed van zijn schuld en zijn ongerechtigheid gehuld, van den éénen dag op den anderen voortleeft.

Daarin steekt zijn hoovaardij. Dat toont, hoe hij zijn God minacht. Van eerbied voor zijn God ontbloot is. En het zich niet aantrekt, al is hij bij dagen en bij nachten een hinder in Gods oogen.

Onze schuld is als een gewaad, waarin we omwandelen, ook in dien zin, dat de schuld van voor tien jaren niet van ons af is, maar ons aan blijft kleven, zoodat we in letterlijken zin, zoo dikwijls we voor Gods aangezicht verschijnen, niet anders kunnen verschijnen, dan gehuld in al de schuld, die we van onze ontvangenis af over ons brachten.

En zoo ge u daaraan nu niet stoort, zoo ge u daaraan niet gelegen laat liggen, zoo het niet al uw streven en pogen is, om dat zondig gewaad van uw schuld te kunnen afleggen en in het kleed der gerechtigheid voor uw God te verschijnen, dan is het in den grond der zaak niets dan de hoovaardij en trots van uw hart; een blijk dat ge om uw God niet geeft; ja, dat ge Hem tergen durft in zijn aangezicht; en daarom zegt de Psalmist, dat God eens den trotschen schedel vellen zal van elken hoovaardige, die driestweg in zijn schulden blijft wandelen; omdat hij door die hoonende terging toont een vijand Gods te zijn.

En toch, dit juist is de diepe zonde van ons thans levend geslacht.

Bij Luther was dit heel anders.

Hij kon het niet uitstaan, dat zijn schuld voor God hem als een gewaad omhing, en toen hij nog Roomsch was, heeft Luther elk middel van menschelijke vinding uitgeput, om dat bange kleed zijner schuld van zich te werpen. En hoe doelloos en onschriftuurlijk ook zijn boetedoeningen waren, toch zult ge toezien, dat ge er niet uit de hoogte op neerziet; want al greep Luther eerst gansch verkeerde middelen aan, hij toonde toch, dat hij in zijn schuld niet rusten kon, en dat zulk wandelen in zijn schuld voor Gods aangezicht hem ondragelijk was.

Dien ernst van zijn consciëntie heeft God dan ook gekroond, door eindelijk zijn oog te openen voor het kleed der gerechtigheid, dat ons van Golgotha gereikt wordt, en waarmeê het kleed zijner schuld overdekt werd.

Maar hiervan juist wil onze eeuw schier niets meer weten.

Nog wel betoont men eerbied voor zedelijken ernst en voor het edele onzer drijfveren. Op heiliging van wandel wordt nog aangedrongen, en wie op een hooger zedelijk standpunt staat geprezen.

Maar dat we van onze ontvangenis af een schuld bij God zouden hebben, en dat juist in die schuld tegenover den Heere onzen God het eigenlijk en wezenlijk karakter onzer zonden ligt, daarvan verneemt men schier niets meer.

Ja, zoover gaat zelfs de moderne orthodoxie in haar ontwrichting en verwatering van ons allerheiligst geloof, dat naar veler zeggen het rechtvaardigmakend geloof ten slotte alleen hierin bestaat, om u te doen inzien, dat God nooit getoornd heeft en nooit anders gedacht had, dan om, zoo ge u maar betert, door al wat vroeger gezondigd werd, een streep te halen.

En hiermeê is natuurlijk heel het Evangelie van zijn pit en kern beroofd, en de belijdenis der zaligmakende genade op zij geschoven.

Dan toch stierf Emanuel niet voor onze zonden, maar had dit sterven alleen ten doel, om een verkeerde opinie, die we omtreat den Heere God koesterden, een onjuist vooroordeel, uit ons bewustzijn weg te nemen.

Het kruis van Golgotha houdt op een zoenoffer te zijn, en biedt u niets dan een helderder inzicht.

En zeg nu niet, dat gij van al zulk vervalschen der waarheid gruwt, en niet aarzelt een anathema over dit nieuw-modische Evangelie uit te spreken; want het kwaad, dat we in onze schuld blijven wandelen, zonder er in de ziel weet van te hebben, is ook in geloovige kringen nog maar al te gemeen.

Duizenden bij duizenden voegen zich bij de schare die God vreest, zonder dat die diepe, bange vraag, hoe het kleed hunner schuld van hen kan worden genomen, hen ooit gepijnigd of bekneld heeft.

Vandaar die menigte onbekeerden, die meeloopen met Gods volk, zonder ooit de slippen van het kleed van hun Heiland te hebben aangegrepen.

En zelfs bij hen, die wel waarlijk tot bekeering kwamen, gaan toch de wateren der verzoening nog vaak zoo weinig diep, dat als ge leest van wat een Augustinus, een Luther, een Bunyan geworsteld hebben om van hun schuld af te komen, het vaak is alsof zelfs de diepst ingeleiden nog nooit in het merg hunner ziel geroerd en ontroerd zijn.

Dat doet Satan.

Dat is de geest des diepen slaaps, die over ons geslacht is uitgegoten, en waaraan niemand geheel ontkomt.

De eere Gods is teruggedrongen; de mensch, de hooge, machtige, ontwikkelde mensch is almeer alles geworden. En daarom rijst nog wel de vraag, hoe deze hooge mensch van de hem aanklevende smetten te reinigen is; maar dat die mensch een doemschuldige voor zijn God en alleen door het bloed van het heilig Godslam te redden zou zijn, dit peilt, dit verstaat, dit voelt men niet meer met een levendige gewaarwording in de ziel.

En daarom juist is het voor Gods kinderen zoo noodig, dat ze ook van deze besmetting zich verre houden; zoo noodig dat de prediking des Evangelies juist dat ontdekkend licht over schuldbesef doe opgaan; en niet minder minder noodig, dat elk kind van God zich altoos meer in de diepte zijner schuld verzinke, om eerst in die diepte zijner schuld te ontwaren, hoe goddelijk rijk de genade van onzen Heere Jezus Christus is.

KUYPER.

Voor Kootwijk.

Door Dr. A. KUYPER ontvangen: Van T. K. uit V. *f* 5, broeders en zusters, wie wil uit liefde nog helpen, om een spijkertje te slaan aan de kerk en school van die arme zuchtende Kootwijksche Gemeente? Denk om Spr. 11 : 24 en 25 met de kantt. »Voor Kootwijk" *f* 0.50.

Door Ds. H. W. VAN LOON, ontvangen door Ds. B. van Schelven *f* 21.50; door den heer J. C. van Eijken *f* 5; door broeders diakenen te Amsterdam *f* 2.25 en door den heer W. Jonkman te Meppel *f* 3.

Door Ds. J. H. HOUTZAGERS, uit de Uniecollecte te Makkum, voor de school te Kootwijk *f* 10; van mej. wed. D. N. te Arnhem een coupon, *f* 2.47½.

Totaal ontvangsten *f* 1211.68½.

Officieele berichten uit de Ned. Geref. kerken.

Het adres van den kerkeraad der Ned. Geref. Kerk te Middelburg is gedurende de vacature bij den broeder ouderling A. B. Crucq, Seisstraat, Middelburg.

Met dank aan den Heere meldt de kerkeraad van Serooskerke, dat Zondag 19 Juli het nieuwe kerkgebouw door de gemeente in gebruik is genomen.

Het ruime en nette gebouw bevat een kleine 400 zitplaatsen.

Met Ezra 6 : 16 en 17 bediende de predikant op dezen blijden dag het Woord onder ons. Moge door des Heeren genade het nieuwe gebouw ons steeds blijven getuigen van onze zonden en van zijne verbondstrouw.

Namens den kerkeraad:
P. MELIS Pz., *scriba.*

De vergadering van de classis Haarlem—Alkmaar werd den 11den Aug. j.l. te Wormer gehouden.

De consulent der roepende kerk van Wormer opent te 9 uur de vergadering door te laten zingen van Ps. 119 : 17 en 18. Z.WelEerw. gaat daarna voor in het gebed en leest 1 Petrus 5.

Het praesidium geeft hij nu over aan Ds. Den Hengst, die bij toerbeurt daarvoor is aangewezen.

Deze benoemt Br. Brederveld van Velzen tot scriba en Ds. Wijminga van Zaandam tot assessor.

Aan de Br. Ds. Wijers en Groot van Wormer wordt verzocht de cretentiebrieven na te zien.

Veertien kerken bleken aanwezig te zijn met 26 afgevaardigden.

De actuarius leest nu de notulen, welke in orde worden bevonden en gearresteerd.

Daarop komen de ingezonden stukken ter tafel.

Een schrijven van Dr. Van Goor maakt duidelijk, dat een gevraagd examen niet op deze vergadering zal kunnen plaats hebben. Z.WelEerw. correspondeerde nog met zijne mededeputaten.

De kerk van Zaandam zal nu al wat betrekking heeft op het houden van dat examen verrichten.

Eene vraag tot aanvrage om splitsing der classe wordt niet toegestaan.

Aan een broeder, die een attest vraagt om examen te doen, wordt dit gegeven met opname van deze clausule: »voor zoover een classe dat geven kan".

Het vragen volgens Art. 41 D. K. vindt nu plaats, waarna Br. Groot de voormiddag-vergadering sluit met gebed en dankzegging.

De namiddag-vergadering wordt geopend door Ds. Den Hengst.

Nu volgt het lezen van rapporten van een paar commissiën, waarna de regeling plaats vindt voor de kosten van een eventueel examen.

Besloten wordt, dat een examinandus, behalve buitengewone kosten, *f* 25 voor een praeperatoir en *f* 50 voor een peremtoir examen zal moeten betalen.

Daarop volgt het stellen der vragen, te doen aan de eerstkomende voorloopige Synode, welke zijn:

a. De Synode spreke uit, hoe groot het getal ouderlingen zal moeten zijn, om de diakenen niet tot den kerkeraad te nemen.

b. Voor welke aangelegenheden moeten de diakenen aan de vergadering van den kerkeraad deelnemen.

c. Welke zaken moeten de diakenen ter beslissing van den kerkeraad brengen.

Tot afgevaardigden naar de Synode worden benoemd: Ds. Langhout en ouderling Groot en tot hun secundi: Ds. Wijers en ouderling Van Maanen.

Na de rondvraag, die nu gedaan wordt wordt bepaald, dat de volgende vergadering gehouden zal worden, zoo de Heere wil, op Dinsdag 1 Sept. en saamgeroepen zal worden door de derk van Zaandam.

Op verzoek van den president sluit Ds. Langhout de vergadering met dankzegging.

J. BREDERVELD. *Scriba.*

Velsen, 12 Aug. 1891.

Vergadering de gecombineerde Classis Utrecht—Wijk, op Vrijdag 31 Juli 1891. Praeses: Ds. Ringnalda; Scriba: Ds. Hoekstra.

Gezongen Ps. 119 : 3, 4. Opening met gebed. Gelezen Ps. 89 : 1—19. Kort woord van welkom tot de vergadering gericht door den Praeses, wijzende op den nood en de gevaren der Kerken, van buiten en van binnen; en op den Koning, bij wien hulpe is. Ds. Klaarhamer, beroepen leeraar van Utrecht, die als gast tegenwoordig is, wordt hartelijk door den Praeses begroet.

Alle Kerken der Classe zijn vertegenwoordigd door 29 BB. met keurstemmen. Bovendien diakenen aanwezig uit de Kerken van Utrecht., Maarssen, Lopik en Benschop en een broeder uit de nog niet ontkomene Kerk van Ter Aar.

Deputaten in zake approbatie beroeping Ds. Klaarhamer naar de Kerk van Utrecht, brengen bij monde van Ds. Westerbeek v. Eerten rapport uit. De stukken zijn in orde bevonden, en overeenkomstig de van de vorige Classis ontvangen opdracht, is de beroeping geapprobeerd.

Het rapport van de kerkvisitatoren wordt bij monde van Ds. Hoekstra uitgebracht.

Br. Osnabrugge uit Harmelen doet eenige mededeeling aangaande den toestand in de Kerk van Linschoten, waar nog slechts één ouderling is. Op een volgende vergadering zal men zien, of, tegen den wintertijd, ook iets gedaan kan worden tot bevordering der reformatie aldaar. Ondertusschen blijft die Kerke aan de zorge van Harmelen aanbevolen.

Aan Br. G. Davelaar wordt getuigenis verleend, noodig voor de onderzoeking bedoeld in Art. VIII onzer Kerkenordening.

Regeling der vacatuurbeurten en consulentschappen. Ds. Klaarhamer zal de vacatuurbeurten vervullen te Maarssen en Vinkeveen en tevens daar consulent zijn. Ds. De Groot ontvangt den vacatuurdienst te Lopik voor dit vierendeeljaars. Ds. Ringnalda wordt als consulent van Lopik gecontinueerd.

Voorgelezen wordt een missive van Deputaten onzer Kerken in zake voorgangers in vacante Kerken; waarin eene bijdrage gevraagd wordt tot dekking van het tekort. De Classe besluit voor één jaar daartoe *f* 25 bij te dragen.

Ds. De Groot houdt de korte predicatie over Joh. 8 : 34—36, die met genoegen wordt aangehoord, en waarover eenige BB. hunne opmerkingen ten beste geven.

Ds. Hoekstra houdt een referaat over de beteekenis van de openbare Belijdenisse des Geloofs; Ds. Ringnalda over de beteekenis van het consulentschap. De Classe begeert plaatsing van beide referaten in den *Utr. Kerkbode*, en zoo mogelijk verdere verspreiding er van.

De Scriba sluit de morgenvergadering met dankzegging.

Heropening der vergadering met gebed door Ds. Westerbeek van Eerten.

Naar de voorl. Synode te 's-Hage worden gedeputeerd de B.B. J. J. Westerbeek van Eerten en H. Hiensch. Secundi: G. Ringnalda en G. Davelaar.

Het voorstel van de Kerk van Mijdrecht, op de voorl. Synode te brengen: »dat de Kerken zorge mogen dragen voor de opening eener gelegenheid tot *opleiding* van Zendelingen" — wordt door de Classe aangenomen. Voorts zal, naar aanleiding van door Br. Calissendorf, diaken der Kerk van Utrecht, in deze vergadering in 't midden gebrachte overwegingen, ook het volgende voorstel ter voorl. Synode gebracht worden: »De voorl. Synode noodige de Classen uit, de aandacht der Diaconieën te vestigen op Acta Syn. v. Leeuwarden pagina 81. 2°. en haar op te wekken, zich op de Classicale Vergaderingen te doen vertegenwoordigen, opdat alzoo de weg gebaand worde, om mettertijd te komen tot vertegenwoordiging der Diaconieën ook op Part. en Algem. Synode."

Ondertusschen zullen de op deze Classis tegenwoordige Deputaten der Kerken hunne Diaconiën aansporen, meer gebruik te maken van het te Leeuwarden op dit stuk bepaalde.

Bij de ondervraging volgens Art. 41 Kerkenordening blijkt, dat in sommige Kerken nog wel kinderen van ouders, die in de reformatie medegaan, op de openbare school gaan, hoewel er een christelijke school is. Zoo in Wilnis, Mijdrecht, Driebergen en Vinkeveen. Wordt aangedrongen op gedurige vermaning, opdat de ouders mogen doen naar de belofte, bij den Doop afgelegd.

De Kerk van Vinkeveen vraagt: »is het bindend voor de Kerkeraden, wat Art. 44 al. 3 Acta voorl. Syn. van Leeuwarden staat, of is 't bloot als een advies op te vatten? De Classis spreekt uit, dat, wat in dit Artikel staat, door de Kerken is aangenomen en dus bindend is. Vóór de beroeping dient een Kerkeraad een beslist instemmend antwoord te hebben op de vragen in bedoeld artikel vervat. Dewijl in 't geval, dat tot deze vraag aanleiding gaf, de Kerkeraad van Vinkeveen geen beslist instemmend antwoord op die vragen ontving, oordeelde de Classe, dat de Kerk van Vinkeveen niet tot de beroeping kan voortvaren.

Aan de Kerk van Mijdrecht wordt geadviseerd, een lid, dat sinds twee jaren zich aan dronkenschap overgeeft en menigmaal vermaand, reeds zonder dat zijn naam genoemd wierd, aan de gemeente is voorgesteld, thans ook, zoo geene beterschap zich voordoet, met name in de gemeente te noemen; of hij daardoor nog beschaamd en tot inkeer komen mocht.

Leden der nog niet ontkomene Kerk van Lopikerkapel komen voorlopig onder 't opzicht van den Kerkeraad van Lopik.

De Kerk van Maarssen deelt mede, dat voor de verpleging van een idioot, aldaar wonende, de familie een *f* 100 zou kunnen bijdragen. Hoe aan de overige *f* 150 te komen, noodig ter verpleging op »'sHeeren Loo?" Antwoord: de B.B. van Maarssen mogen trachten door bijdragen uit hun dorp, en, zoo dit niet genoegzaam is, door eenige hulpe van de andere diaconiën dezer Classe in 't ontbrekende te voorzien.

De rekening van den Quaestor, en de door hem ontworpen omslag over de Kerken voor één jaar, werd, met dankzegging goedgekeurd.

Voor hulpbehoevende Kerken dezer Classis was bij de daartoe gedeputeerden (Ds. Westerbeek v. Eerten en Ouderling Keizer te Driebergen) ingekomen uit Breukelen, Montfoort en Vreeswijk, samen ongeveer *f* 21.

De Kerk van Baambrugge wordt aangewezen, om de volgende Classis saam te roepen. Praeses moet alsdan zijn Ds. Westerbeek van Eerten, Scriba: Ds. Ringnalda.

Na een slotwoord van den Praeses, wordt gezongen Ps. 68 : 11; en sluit Br. Overduin met dankzegging.

H. HOEKSTRA,
Scriba.

Buitenland.

Duitschland. Toenemend zedebederf.

Vele berichten kwamen uit Duitschland tot ons waaruit blijkt, dat het zedenbederf onrustbarend toeneemt. En het is alsof de justitie, naarmate de bestialiteit zich meer openbaart, er op uit is om voor elk misdrijf dat ter harer kennis gebracht wordt, »verzachtende omstandigheden" te vinden.

'Terwijl geen schoothondje zonder muilkorf zich op straat vertoonen kan, of het wordt aanstonds door de politie ingerekend, laat de overheid toe, dat in winkels en op aanplakborden de vuilste voorstellingen in prenten en in woorden opgehangen worden, want, zegt zij, ter harer verontschuldiging: »de justitie laat ons toch in den steek." En dat dit verwijt niet ongegrond is, blijkt uit het feit, dat in de bladen medegedeeld wordt, dat toen een Thüringer fabrikant te recht stond, omdat hij te Berlijn een aanslag op de zedelijkheid aan twee jonge eerbare meisjes gedaan had, de bevoegde rechtbank in het vonnis nog »verzachtende omstandigheden" in aanmerking nam. Het spreekt wel vanzelf, dat dit doen van de rechtbanken de ongebondenheid bevordert, en dit in een tijd, waarin ouders, die volgens de wet verplicht zijn hun dochters naar een school te zenden, ze haast niet alleen kunnen laten uitgaan, zonder voor haar te moeten vreezen en waarin het schenden van kinderen telkens in de bladen vermeld wordt!

Het gebeurde onlangs te Berlijn dat een

E Voto Dordraceno.

De inteekening op E VOTO DORDRACENO (de volledige toelichting op den Heidelbergschen Catechismus) door Dr. A. KUYPER, als premie voor de abonnenten van de *Heraut*, blijft opengesteld op de voorwaarden vermeld in het No. van 14 Juni j.l. en herhaald in de volgende nummers.

Iedere inteekenaar heeft het recht een of twee exemplaren tot den halven handelsprijs, dus voor *f* 12 per exemplaar, te bestellen. Het eerste deel wordt D. V. in Augustus 1892 aan de inteekenaren verzonden.

De Administrateur
J. A. WORMSER.

Amsterdam, Juli 1891.

z.g. »fijne mijnheer" in de Elisabeth straat, twee meisjes van 15jaren tegen kwam; hij voerde ze met zich mede en schond het eene in tegenwoordigheid van het andere; hij gaf ze daarna eenige zilverstukken en bestelde ze beide op een kaartje weder bij zich! Knapen treden kijkspelen binnen waar boven geschreven staat: »Alleen voor heeren", bezoeken z.g. »kunsttentoonstellingen", waar de z.g. kunst misbruikt wordt om de onzedelijkheid te bevorderen, en gaan naar de komedie als er stukken worden opgevoerd, die er op aangelegd schijnen om de zeden te bederven. De klachten over de vuile praat van leerlingen ook van middelbare scholen vermeerderen steeds. Eenigen tijd geleden stond een 14jarige knaap te recht, wegens het schenden van een kind, dezelfde jongen had evenals drie andere schooljongens, verboden omgang gehad met meisjes van denzelfden leeftijd, en was met die drie veel belovende jongens van plan geweest was, om een vrouw op het veld te verkrachten!

In het dorpje Steinbach in Baden, waar het liberalisme oppermachtig gebiedt, was langen tijd de burgemeester de schrik der bevolking. Eindelijk werd hij voor de rechtbank gedaagd. Uit het getuigenverhoor van 70 personen bleek het, dat deze overheidspersoon zich meermalen aan echtbreuk schuldig maakte, dat hij vele meisjes verleidde, zijne tweede vrouw mishandelde, herhaalde malen brand stichtte, dikwijls met doodslag dreigde en van het vermoorden van zijn schoonzuster verdacht werd. Het verhoor van de meisjes, waaronder van 15 jaren, die zijne slachtoffers werden, had met gesloten deuren plaats. Ten slotte werd de aangeklaagde ter dood veroordeeld. Opmerkelijk is het, dat de getuigen niet eer hun getuigenis durfden afleggen, dan nadat zij verzekerd waren, dat de beschuldigde onschadelijk gemaakt was. Een ander burgemeester werd door de rechtbank vrijgesproken van de beschuldiging, dat hij eene godsdienstoefening verstoord had. Tijdens den door hem bijgewoonden dienst had hij in heftige bewoordingen tegen de bestraffingen van den prediker geprotesteerd; doch de rechtbank nam aan, dat hij uit »noodweer" gehandeld had en sprak hem daarom vrij. Weldra moet dezelfde overheidspersoon terecht staan voor het schenden van minderjarige meisjes.

Dezer dagen kon men in de Berlijnsche bladen het volgende korte, maar veelzeggende bericht lezen: »Een tienjarig schoolkind, dochter van een vrouw die te Rummelsberg woont en door haar echtgenoot verlaten is, moest in de »Charité" (een hospitaal) opgenomen worden, omdat zij aan een ziekte leed, die niet nader te beschrijven is."

Dergelijke mededeelingen komen in de Duitsche bladen gedurig voor. Ons dunkt, dat »de gereglementeerde ontucht" die in Duitschland nog in al zijn kracht bestaat, daartoe veel medewerkt. Hier en daar doet de politie zeker iets, om de schadelijke werking van de reglementatie der ontucht een weinig te verzachten. Te Koningsberg wordt geen vrouw of meisje meer onder toezicht der politie gesteld, vóórdat zij door een predikant vermaand is tot bekeering en zij uitgenoodigd is om in het Magdalenahuis — eene inrichting tot redding van gevallen vrouwen en meisjes — te gaan. Maar in de meeste groote steden bemerkt men niet genoeg van den toeleg der politie om de slachtoffers der ontucht eerst te wijzen op den weg die er geopend is om tot een eerbaar leven terug te keeren, vóórdat zij onder de controle der politie komen als prostitue's, die in hare zonde een middel van bestaan zoeken. Is het niet ontzettend, dat men een 13-, 14-jarig kind eenvoudig stelt onder het toezicht der politie en ze dus op den weg der zonde zendt, in plaats van het naar een Christelijk gesticht of een verbeterhuis te zenden?

Mocht ook in Duitschland de strijd tegen de gereglementeerde ontucht weldra begonnen worden.

Wij besluiten deze droeve mededeelingen met het vermelden van enkele lichtpunten in dezen nacht van zonde. In de *Algem. Ev. Luth. Kirchenz.* meldt men, dat een vrijwilliger, met goedvinden van zijn bataillonscommandant, het vlugschrift: »Bewaar uwe Eer," onder zijn kameraden verbreid heeft. Dit voorbeeld mocht wel voor het geheele leger, voor fabrieken, universiteiten enz. navolging vinden. Van het geschrift van den dekaan G. Weitbrecht: »De Zedelijkheid, de Eer van den Man. Een Woord aan Duitsche Mannen en Jongelingen," zijn tot hiertoe 90,000 exemplaren verspreid.

Doch over het algemeen zijn de oogen van de overheidspersonen voor het schromelijk zedelijk bederf van het opkomend geslacht niet genoeg geopend. In Duitschland hecht men meer dan elders, en meer dan het behoort (naar wij meenen), aan het initiatief van de regeering. Daarom is het juist de roeping van de regeering om als zij optreedt, niet de ontucht te beschermen, maar te weren en zooveel mogelijk de kerken en vereenigingen in de hand te werken, die »redden en getuigen" in haar vaandel geschreven hebben. De Duitsche keizer blijkt te begrijpen dat de Staat het zijne behoort te doen om de maatschappelijke ellende te genezen, mochten zijne daden in het vervolg toonen, dat hij het beseft dat de zonde de bron is van alle ellende, opdat het kwaad in zijn wortel bestreden worde.

Inmiddels gaan de Duitsche godgeleerden, blijkens hetgeen men om de 14 dagen lezen kan in de *Theologische Litteratur-zeitung*, voort met de fundamenten van het Christendom te ondermijnen, en de enkele mannen als Dr. Zahn, die terug roept tot de wet en het getuigenis, op de vinnigste wijze te bestrijden!

Is er iets droeviger denkbaar?

WINCKEL.

Voor Kinderen.

GROOTE DWAZEN.

(Slot.)

Dat de vriend nu wel overtuigd zou zijn, geloofde de koopman zeker. Toch wilde hij nog eens de proef nemen, opdat men niet zeggen zou, dat hij lichtvaardig oordeelde.

Op zekeren tijd dan ging hij naar de munt, waar het geld geslagen werd en voorzag zich daar van 100 splinternieuwe, glanzige schellingen. Dat zijn zilverstukken, die een waarde hebben van twaalf stuivers.

Nu ging hij tot een man in de buurt, iemand die niet veel in de wereld bezat en vroeg of hij een dag in zijn dienst wilde wezen. De ander nam dat aan.

Den volgenden dag zag men op de markt dienzelfden man. Voor hem stond een tafeltje, waarop een menigte blinkende schellingen lagen.

»Koopjes, koopjes!" riep de man. »Een goede, echte nieuwe schelling voor twee stuivers. Wie maar wil?"

Een hoop volk verdrong zich om het tafeltje. Allen stonden verbaasd. De een keek den ander aan en velen zeiden: »Die man is stapelgek. Hij verkoopt geld om geld te krijgen, en zou zoodoende telkens tien stuivers verliezen."

»Ja," zeiden anderen, »als 't echte waren. Maar ge begrijpt toch wel, dat het namaaksel is. 't Zou immers al te dol zijn, als iemand voor zijn pleizier hier stond te schreeuwen en nog verloor er bij."

De man — die voor zijn werk betaald werd — stond echter heel den dag op de markt te roepen en te schreeuwen. Doch toen het avond werd, had hij maar drie schellingen verkocht en dat wel aan ouders, die ze namen voor hun kinderen, »als een aardigheid," zeiden zij, »hij wil ons bedotten, maar dat zal niet lukken. 't Is goed speelgoed voor de kinderen."

Of nu de man al eerlijk betuigde, dat het goede schellingen waren, 't hielp niet. De enkele koopers werden zelfs nog door 't volk uitgelachen. Hij bracht bijna alles bij den koopman weerom.

»Ziet ge nu," sprak deze tot zijn vriend, nadat hij hem dit alles verteld had, »zulke dwazen zijn de menschen. Men kan hen alle dwaasheden doen gelooven, zooals bij de eieren. En omgekeerd juist de waarheid, als bij de schellingen, gelooven ze niet. Er is geen goed aan hen te doen."

Had die koopman daar gelijk in?

Vele jaren later was er ook in Engeland — waar men van zulke zonderlinge dingen veel houdt — iemand, die deze geschiedenis hoorde en er zeer door getroffen werd. Dit echter was een man, die God vreesde. Hij besloot ook eens een proef te nemen. Gij zult zien waartoe.

Op een tijd, dat de haring duur en schaarsch was, kocht hij een vaatje vol, en zond toen een man er mee de stad in, die roepen moest: »Haring om niet! Haring om niet!"

Veel volk kwam er toeloopen, maar vreemd, niemand vroeg om een visch. De een zei: »Als 't wat goeds was zou 't zeker niet voor niemendal zijn te krijgen." De ander sprak: »Als 't nu nog was voor een dubbeltje of zoo, dan zou ik 't vertrouwen." Weer anderen zeiden: »We zijn fatsoenlijke menschen en nemen geen visschen aan voor niet."

Bijna al de haringen kreeg de man terug gelijk de koopman zijn schellingen.

Toen sprak hij tot zijn vrienden, wien hij 't vertelde: Even dwaas als het volk hier, doen ook de menschen, die den Heere niet kennen.

Hij biedt hen de zaligheid aan uit genade om niet. Maar de een zegt: die zaligheid beduidt niets: het niet waar zijn. De ander spreekt: als ik er nu zelf nog wat bij kon doen, mijn goede werken of zoo, dan ging het nog, maar nu!.... De derde zegt: Ik ben veel te braaf en te deugdzaam om zalig te worden uit genade, om niet. En al zegt hij dat niet ronduit, toch denkt hij zoo.

Mij dunkt, de man die zoo tot zijn vrienden sprak, had volkomen gelijk. Wij zijn van nature even dwaas als die menschen, waar ik van vertelde. Wij gelooven de leugen en verwerpen de waarheid.

Maar nu moeten wij toch niet zeggen: Daar is niet aan te doen. Want wij weten, dat de Zoon van God gekomen is en heeft ons, d. i. hun, die gelooven, het *verstand* gegeven, dat zij den Waarachtige kennen. En die Hem nog niet kennen aan hen wil Hij zich openbaren door zijn Woord. »Ik ben de Waarheid", zegt de Heere Christus en wie tot Hem gaat, die wandelt weldra niet meer in de duisternis, maar krijgt het licht des levens.

AAN VRAGERS.

Op de derde vraag van onzen vriend M. omtrent de *s*, die de deelen van sommige woorden verbindt, kunnen we alleen zeggen, dat het best is, op te letten hoe het bij andere woorden is. Begint het woord, dat op de *s* volgt, zelf ook met *s*, dan kan men de eerste *s* niet hooren, doch anders wel. We schrijven dus Zondagschool evenals Zondagrust, Zondagsheiliging enz. Evenzoo handelsstad evenals handelskantoor, handelsbrief; oorlogschip evenals oorlogsvaartuig enz.

Op een vraag van W. wat een »bovenkruier" is, moeten we antwoorden, dat naar ons beste weten, daarmee niet een mensch maar een molen wordt bedoeld, een houtzaagmolen en wel zulk een, waarvan alleen de kap naar den wind gedraaid wordt. Misschien zijn er wel lezers, die 't beter weten.

HOOGENBIRK.

E voto Dordraceno.

De ondergeteekende, abonnent op **De Heraut**, *verlangt te ontvangen door tusschenkomst van*

1) .....

EL E VOTO DORDRACENO, door Dr. A. KUYPER,

tegen f 12.— het Ex., op de voorwaarden vermeld in No. ..... van **De Heraut.**

den *189*

1) *Jaarlijks, één, of twee.*

Gereformeerde Gezindheid.

Ned. Geref. Kerken.

DRIETAL: Ambt Vollenhove, H. J. Allaart te Deventer, C. de Gooijer te Nunspeet en C. W. E. Ploos van Amstel te Gerkesklooster.

BEROEPEN: Zwolle, J. Langhout te Haarlem. — Giesen Nieuwkerk, H. R. Nieborg te Exmorra en Alingawier. — Harderwijk, W. den Hengst te Den Helder.

AANGENOMEN: Ede, G. J. van Velzen te Scherpenzeel.

BEDANKT: Hemelum, H. Gerbrandij te Oosterzee c. a. — Kollum (Fr.), D. Bakker te Apeldoorn. — Middelburg (2de maal), J. D. v. d. Velden te Maasland. — Zuidland, J. H. M. G. Wolf te Scroosterke. — Werkendam, T. H. Woudstra te Maassluis. — Aarlanderveen (2de maal), C. de Gooijer te Nunspeet. — Reeuwijk, Siulpwijk en Haastrecht, J. Teves Tzn. te Wetsinge-Sauwert.

Christelijke Gereformeerde Kerk.

BEROEPEN: Varseveld, J. Gommer, cand. te Appingedam.

AANGENOMEN: Tiel, A. Varekamp, cand. te 's-Gravesande. — Sleeuwijk (cl. Almkerk), H. Buitenhuis, cand. te Amsterdam. — Grijpskerke, J. Gommer, cand. te Appingedam.

BEDANKT: Paterson (Noord Amerika), A. de Vlieg te Halfweg.

Synodale Genootschapskerk.

BEROEPEN: Schraard, H. Limpen te Stavoren. — Biervliet, Meischke te Raamsdonk. — Numansdorp, S. Verhoeff te Eemnes-Binnen. — Brussel, J. Ossenwaarde te Sluis. — Dieren, G. W. A. de Veer te Middelburg.

AANGENOMEN: Den Ham, K. Havinga te Zuijlen.

BEDANKT: Oudega, J. P. Hattink Sr. — St.-Annaland, K. v. d. Werfhorst te Mastenbroek. — Aalst, K. Havinga te Zuijlen. — Bergschenhoek, S. Kalma te IJlst. — Angerlo, D. van Herwaarden te Diepenveen. — Kampen, D. J. Karres te Genemuiden. — Renkum, en Ter Aar, B. J. van Heijningen te Kesteren. — Drachten, Jolles te Beusichem. — Zwammerdam, C. de Hoogh te Nijehaske. — Haarlem, Jonker te Ellekom. — Gorinchem, J. G. Steenbeek te Weesp.

Advertentiën.

Het heeft den Almachtige behaagd, onze geliefde moeder, behuwd-, groot- en over-grootmoeder,

BARBARA VAN RUSSUM,

Wed. van GIJSBERTUS DE BEUS, in den ouderdom van ruim 83 jaar tot zich te nemen.

De familie,

K. E. STEENHUISEN.
A. B. STEENHUISEN—DE BEUS.
Wed. J. DOETS—A. J. DE BEUS.

Loenen a/d. Vecht, 9 Aug. 1891.

Algemeene kennisgeving.

Verschenen bij **A. FERNHOUT, Amsterdam**, de **tweede aflevering** van het

Tijdschrift

VOOR

Gereformeerde Theologie,

ONDER REDACTIE VAN

Ds. N. A. DE GAAY FORTMAN,
Ds. J. J. WESTERBEEK VAN EERTEN B.Jzn.
en Dr. C. C. SCHOT Czn.,

MET MEDEWERKING VAN

Dr. A. ZAHN, te *Stuttgardt*, **Dr. G. VAN GOOR, Ds. H. HOEKSTRA, enz.**

Maandelijks verschijnt één aflevering van 32 bladzijden. De Jaargang loopt van 1 Juli tot 30 Juni, en de prijs is per Jaargang *f* **2.40**.

Inhoud van de tweede aflevering:

De Coccejaansche twisten II, door Ds. N. A. DE GAAY FORTMAN.
Tweeërlei soort Ouderlingen, door Dr. C. C. SCHOT Czn.
De beteekenis en het gebruik van de Kerkelijke Formulieren in de Ned. Gereform. Kerken dezer landen, door Ds. N. A. DE GAAY FORTMAN.
Kerkelijk Overzicht.

De eerste aflevering wordt gaarne ter kennismaking toegezonden.

Orgelhandel.

P. VAN LEEUWEN & ZOON,
Warmoesstraat 73, Amsterdam.
RUIME KEUZE in prijzen van *f* 65, *f* 85, *f* 100 etc.

Heden verschijnt bij GEBR. HUGE, Uitgevers, *Rotterdam*, de 1ste afl. van het belangrijke werk:

CATECHISATIE,

DAT IS

Een grondige ende eenvoudige onderwijsinge over de leere des Christelicken Catechismi,

DOOR

CORNELIUS POUDROIJEN,

in leven Dienaar des Goddelicken Woords op 't fort Crevecoeur.

Geheel onveranderde uitgave naar de 4de druk van 1662, die nagezien is door

GISBERTUS VOETIUS (1).

Opnieuw bij ons publiek ingeleid en van aanteekeningen voorzien door

Dr. A. KUYPER.

Compleet in 16 afleveringen in klein 8°. form. van 80 bladz. à **35 Cent** de aflevering. Om de drie weken zal er een afl verzonden worden.

Prospectussen met inleiding op aanvrage verkrijgbaar.

(1) Zie Prospectus.

Bij **Höveker & Zoon** te *Amsterdam* verscheen:

Een Dichterlijke Bloemkrans,

GEVLOCHTEN DOOR

S en A.

Prijs *f* **0.60**. Gebonden *f* **1.—**.

Orgelhandel.

G. A. GOLDSCHMEDING,
Warmoesstraat 141, Amsterdam.
Groote en fijne sorteering, billijke prijzen, voordeelige conditiën, volledige garantie.

Vrije Universiteit.

Ten hoogste belangrijk zijn de samenkomsten, welke dezer dagen in deze stad gehouden worden van jongelings- en jonge mannen-vereenigingen uit alle deelen der wereld, die in éénen bond vergaderd, elkander wenschen te ontmoeten niet alleen, doch vooral door gemeenschappelijk gebed en getuigenis, elkander wenschen op te wekken en te versterken in het geloof en in den ijver voor de eere Gods. Een schoone aanblik is het, zoo vele jonge mannen bij elkander te zien, die zich het Evangelie van Christus niet schamen; maar door de kracht van Gods Woord, geloovig pleitende op de beloften Gods, den booze mogen wederstaan en overwinnen (1 Joh. 2 : 13, 14).

Bijzonder belangrijk waren de getuigenissen van vele veteranen in dien geestelijken strijd, en de roepstemmen om het talent, van den Heere ontvangen, niet te begraven doch daarmede te woekeren, zoolang het nog tijd is. Zoo gaven in de Engelsche afdeeling de heeren Wishard en Hind Smith mededeelingen van hunne ondervindingen op hunne reizen rondom de wereld, waar zij bijna overal velden vonden, die wit waren om te oogsten; en aangrijpend was hun beider oproeping tot jonge mannen, die door genade weten mochten, zelven verlost te zijn, toch uit te gaan naar Indie, of China, of Afrika, om dáár voor hunnen Heere te arbeiden.

Och, dat het den Heere nog eens behagen mocht, onze Vrije Universiteit te gebruiken als een middel in Zijn hand, om jonge mannen voor te bereiden voor dien heerlijken arbeid! Ds. Lion Cachet, die thans op Midden-Java vertoeft, schrijft van daar: »de *arbeidskrachten* zijn niet in de minste verhouding tot het *arbeidsveld*". En geen ander getuigenis was te verwachten, wanneer men let op de ontzaglijke uitgestrektheid van het gebied, waarop de 4 zendelingen der Ned. Ger. Zendingvereeniging arbeiden, een gebied, grooter dan ons vaderland en minstens even dicht bevolkt, en waar de communicatie zóó uiterst moeielijk is. En gelijk het op Midden-Java is, zoo is het overal, waar men den blik heenwendt.

Mogen deze roepstemmen niet te vergeefs opnieuw tot ons gekomen zijn; doch onze bede verlevendigd hebben: »Heere, stoot Gij zelf arbeiders uit in uwen wijngaard."

Wij hebben het voorrecht mogen hebben aan een 29tal afgevaardigden herbergzaamheid te verleenen in ons Hospitium, in de vertrekken onzer studenten, die met vacantie thuis zijn. De herbergzaamheid behoort mede onder de roeping der kinderen Gods en daaraan zijn heerlijke beloften verbonden (Heb. 13 : 2).

Bij zulk een gelegenheid mag men weer ondervinden, dat de Heere zijn volk heeft in alle landen en natiën, en onder alle vormen van Godsvereering. Het is goed, dat wij daaraan eens weer herinnerd worden, opdat wij, bij de waardeering onzer heerlijke Gereformeerde belijdenis, en bij onzen strijd voor de handhaving daarvan, toch aan den anderen kant niet enghartig worden, en zouden denken, dat er ook geen Christenen van anderen huize waren, van wie wij op ander gebied zelfs nog veel leeren kunnen.

De Heere zegene deze jonge mannen en hun leiders en voorgangers ook, wanneer zij straks weer naar hunne haardsteden zullen zijn teruggekeerd!

W. HOVY.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan contributiën: door den heer J. Tulp te Ede uit Bennekom *f* 30.50; van den heer H. ter Horst te Amsterdam *f* 2.50; **aan collecten:** van de Ned. Geref. kerk te Voorthuizen *f* 7; van idem te Zaandam *f* 15.10½; van idem te Heesbeen *f* 3.08; **aan schenkingen:** door den heer R. Kuiper te Nijemirdum, gevonden in het armenzakje *f* 10.25; door den heer P. Vermeer te Baambrugge van N. N. *f* 1; door den heer D. Slot te Vlissingen *f* 9.50 waaronder van B. uit Rittens *f* 1 en opbrengstboekje Ds. de Gaay Fortman *f* 1; door den voorzitter van den Ger. Jongel. bond van de Chr. Jongel. Vereen. te Zwolle *f* 10; door Ds. C. W. E. Ploos van Amstel te Gerkerklooster uit Nes en Wierum *f* 3.35; door den heer A. Verduijn te Oudshoorn van de halvestuiversvereen. aldaar *f* 25; door Ds. P. van Son, van mej. E. D. *f* 10.

Voor het Studiefonds:

Bij Prof. Dr. A. H. de Hartog ingekomen: collecte van de Ned. Ger. kerk te Cubaard *f* 13.50; door den heer Th. A. Marchal te Zeist, van de Geref. Zondagsschool (afd. jongens) *f* 2.50; door mej. J. van de Halve stuiversvereen. te Gr. *f* 19.50; door Ds. J. W. te G. van mevr. de wed. W. te S. *f* 10; door F. v. d. B. te W., kerk-collecte, *f* 10.70; van A. H. H. te V. *f* 10; door Dr. A. S. te C. van C. A. J. *f* 2.50; van N. N. te R. *f* 1; door den heer J. W. Fzn. te A. V. »Eerstelijk dankt God in alles" *f* 3; door D. S. te Vl. *f* 7; door J. H. Jzn. te R., van de Halve Stuiversvereen. te R. *f* 214.60, te Kr. *f* 35.40, samen *f* 250; door Ds. P. v. S. te A. van P. B. *f* 25; door Ds. P. van A. te G., collecte, *f* 22.96; door A. G. W. te G. van R *f* 2.50; door Ds. J. H. te O. halve collecte bidstond voor de Unie-collecte *f* 6.50½; door G. W. te H. J. A. van de Chr. Jongel.vereen. »Waarheid en kennis" *f* 3; van A. Z. *f* 10.

Voor het Hospitium:

Van eene weduwe te Maassluis 2 tafellakens, 2 groote servetten, 12 servetten; van eene onbekende, 6 lakens, 12 sloopen, 12 handdoeken.

S. J. SEEFAT, *penningmeester.*

Hilversum.

P. VAN EIJK,

FIRMA JOHANNES KRAMER & Co.,

Dam 15--17, Amsterdam.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, vreemde COUPONS enz. Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIËN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO met rentevergoeding van ½ pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Uitgaven van J. A. WORMSER, te Amsterdam.

WERKEN van Dr. A. KUYPER.

Het werk van den Heiligen Geest.
Deel I. **Voor de kerk in haar geheel;** Deel II en III. **Voor de enkele personen.** In fraaien stempelband *f* **8.90**; ingenaaid *f* **7.50**.
Afzonderlijke deelen zijn niet verkrijgbaar.

Dagen van Goede Boodschap.
I. **In den Kerstnacht.** II. **De Paaschmorgen.** III. **Op den Pinksterdag.** IV. **Oud- en Nieuwjaar.**
Prijs van de geheele serie in vier fraaie stempelbanden *f* **5.60**; in vier deelen ingenaaid *f* **3.60**. Elk deel is op zichzelf compleet en verkrijgbaar, geb. à *f* **1.75**, ing. à *f* **1.20**

Gomer voor den Sabbath.
Meditatiën over en voor den Sabbath. Prijs *f* **1.90**; in stempelband *f* **2.40**.

Uit het Woord. Bijbelstudiën.
Eerste serie, deel II. Tweede serie, deelen I, II, III. Prijs per deel *f* **3.40**. Gebonden *f* **3.90**. Deel I en II van de Eerste Serie zijn uitverkocht.

De drie Formulieren van Eenigheid,
voor kerkelijk en huiselijk gebruik, benevens het **Kort Begrip der Christelijke Religie**, uitgegeven door de Predikanten C. A. RENIER en B. VAN SCHELVEN. *Zevende Vijfduizend.* Prijs gecartonneerd *f* **0.40**; 25 ex. *f* **9.50**; 50 ex. *f* **18.—**. In rood linnen stembelband *f* **0.90**. Dezelfde uitgave met wit papier voor handteekeningen *f* **1.25**.

De Vleeschwording des Woords.
Prijs *f* **1.90**. Gebonden *f* **2.40**.

De twaalf Patriarchen.
Bijbelsche Karakterstudiën. Prijs net ingebonden *f* **1.—**, ingenaaid *f* **0.75**.

Het Calvinisme,
oorsprong en waarborg onzer Constitutioneele vrijheden *f* **0.90**.

Het Calvinisme en de Kunst.
REDE bij de overdracht van het Rectoraat der **Vrije Universiteit**, op 20 October 1888. Prijs *f* **0.90**.

Tractaat van de Reformatie der Kerken.
Aan de zonen der Reformatie hier te lande aangeboden op Luthers vierde eeuwfeest.
Prijs *f* 2.50.

„Sion door recht verlost."
TIJDREDE. Prijs *f* **0.50**.

Tweeërlei Vaderland.
Prijs *f* **0.50**.

Niet de Vrijheidsboom, MAAR HET KRUIS.
TOESPRAAK ter opening van de **Tiende Deputatenvergadering**, in het Eeuwjaar der Fransche Revolutie. Prijs *f* **0.40**.

Eer is teer.
Tegen Mr. W. H. DE BEAUFORT'S *Gidsartikel*: **„De Deputatenvergadering".** Prijs *f* **0.90**

„Onnauwkeurig"?
Aan »*Het Vaderland*", in zake Mr. W. H. DE BEAUFORT'S **Verweerschrift.** Prijs *f* **0.90**.

Scolastica.
Het geheim van echte studie. 2de druk. Prijs *f* **0.40**.

Handenarbeid.
Overdruk (*ter verspreiding*) uit »De Standaard". Prijs *f* **0.15**; 25 ex. *f* **3.—**; 50 ex. *f* **5.—**; 100 ex. *f* **8.—**.

„Is er aan de publieke Universiteit ten onzent plaats voor eene Faculteit der Theologie?"
REFERAAT voor de meeting, gehouden ter gelegenheid van de tiende jaarvergadering der Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden Grondslag, door
Prijs *f* 0.60.

Separatie en Doleantie,
(72 pagina's groot 8°.) **Prijs *f* 0.50.**

Tractaat van den Sabbath.
Historische dogmatische studie,
Prijs *f* 1.60. Gebonden *f* 2.10.

GEDRUKT TEN KON NED. STOOMDRUKKERIJ, WARMOESSTRAAT 106 AMSTERDAM.